

ODPOWIEDZI

XVII KONKURS GEOGRAFICZNY „ODKRYJ EUROPE” 2024/2025

1. Przyporządkuj wymienione kraje, do ustrojów politycznych występujących w tych państwach. (7 pkt)

Andora, Lichtenstein, Luksemburg, Malta, Monako, San Marino, Watykan

Republika	Monarchia	Teokracja
Malta, San Marino	Andora, Lichtenstein, Luksemburg, Monako	Watykan

2. W każdym zestawieniu przekreśl jedną nazwę obiektu geograficznego, który nie pasuje do pozostałych. (4 pkt)

Rodos, ~~Cypr~~, Santorini, Kreta

Ibiza, Minorka, Majorka, ~~Korsyka~~

Sycylia, Sardynia, ~~Zakynthos~~, Ischia

Rodan, Loara, ~~Ebro~~, Sekwana

3. Na podstawie opisu zgadnij o jakim państwie „lilipucie” mowa. (7pkt)

Jest to państwo położone w Alpach, w dolinie górnego Renu, pomiędzy Austrią a Szwajcarią. Na czele państwa stoi książę, który posiada swoją rezydencję na zamku w stolicy państwa, Vaduz. Językiem urzędowym jest niemiecki. Ze względu na niskie podatki kraj jest uważany za raj podatkowy.

.....Lichtenstein.....

Państwo to znajduje się w pobliżu Morza Adriatyckiego, nie ma jednak do niego dostępu. Położone jest w górzystym terenie wchodzącym w skład pasma Apeninów. Najwyższy szczyt Monte Titano osiąga wysokość 749 m n.p.m.

.....San Marino.....

Najmniejsze państwo świata, zajmuje powierzchnię 0,44 km². Znajdują się tam aż 54 muzea, które każdego roku przyciągają miliony turystów. Znajduje się tu jedno z najważniejszych świętych miejsc chrześcijaństwa. Państwo to zamieszkuje jedynie 800 osób, m.in. Gwardia Szwajcarska.

.....Watykan.....

Kraj aż 990 razy mniejszy od Polski, położony na Morzu Śródziemnym. To najdalej na południe wysunięte państwo Europy. Stolica kraju jest najbardziej zagęszczonym obszarem zabytkowym na świecie. Największą atrakcją państwa są megalityczne świątynie, wzniesione w 3600 r. p.n.e. Kilka z nich jest wpisanych na listę światowego dziedzictwa UNESCO, co czyni je najstarszymi budowlami w Europie.

.....Malta.....

Miasto-państwo położone na Lazurowym Wybrzeżu. W przeliczeniu na 1 km², państwo to zamieszkuje najwięcej milionerów na całym świecie. Jedną z dzielnic jest Monte Carlo - stolica hazardu z dużą ilością kasyn.

.....Monako.....

Kraj bez dostępu do morza leżący w Pirenejach. Średnia wysokość terenu w tym kraju wynosi aż 1996 m n.p.m., co czyni go często celem turystyki narciarskiej.

.....Andora.....

Kraj bardzo wysoko rozwinięty o dominującej roli usług (70% produktu krajowego brutto), wchodzi w skład Beneluksu.

.....Luksemburg.....

4. Przekształć podane skale. (3 pkt)

Skala liczbowa	Skala mianowana
1 : 6 000	1 cm – 60 m
1 : 10 000	1 cm – 100 m
1 : 2 000 000	1 cm – 20 km

5. Uzupełnij zdania. (6 pkt)

Europa znajduje się na płycie litosfery zwanej płytą euroazjatycką.

Magma, która wydostaje się na powierzchnię nazywa się lawa.

Państwo w Europie, które położone jest na granicy dwóch rozsuwających się płyt litosfery to Islandia.

Skala wulkaniczna o czarnej barwie to bazalt/obsydian.

Proces, w którym magma i inne substancje wydobywają się na powierzchnię ziemi nazywa się erupcją.

Podaj nazwy dwóch wulkanów w Europie: np. Etna, Wezuwiusz, Stromboli, Hekla.

6. Zaznacz właściwe wyrażenia, tak aby powstały poprawne zdania. (7 pkt)

Na terytorium Europy znajduje się **47** / 39 państw. W Europie mieszka około 570 mln / **740 mln** osób. Niemal **75%** / 55% ludności Europy mieszka w miastach. Rozmieszczenie ludności jest dość równomierne. Duża gęstość zaludnienia występuje w krajach skandynawskich / w Belgii i w Holandii. W Europie, w odróżnieniu od innych kontynentów, liczba ludności rośnie bardzo szybko / **bardzo wolno**. W społeczeństwie Europy występuje coraz więcej **osób starszych** / osób młodych. Konsekwencją tego jest m.in. **zwiększanie się** / **zmniejszanie się** liczby pracujących.

7. Oblicz rozciągłość południkową Europy w **kilometrach** wykorzystując skrajne punkty kontynentu: 71°08' N 35°58'N 9°27'W 68°14'E (1°=111,2 km, 1'=1,852 km). (2 pkt)

Zapisz obliczenia.

$$71^{\circ}08' N - 35^{\circ}58'N = 35^{\circ}10'$$

$$(35 * 111,2 \text{ km}) + (10 * 1,852 \text{ km}) = 3892 \text{ km} + 18,52 \text{ km} = \mathbf{3910,52 \text{ km}}$$

8. Do podanych obiektów turystycznych dopisz nazwę państwa, w którym można je zobaczyć. (10 pkt)

Balaton **Węgry**

Błękitna Grota **Malta**

Jeziora Plitwickie **Chorwacja**

Dolina Madriu-Perafita-Claror **Andora**

Carcassonne **Francja**

Kaplica Sykstyńska **Watykan**

Brama Brandenburska **Niemcy**

Krzywa Wieża w Pizie **Włochy**

Sagrada Familia **Hiszpania**

Meteory **Grecja**

9. Poniżej podano dane statystyczne dotyczące ludności w Polsce w 2018 r. Na podstawie danych wykonaj polecenia. (3 pkt)

Liczba ludności: 38,4 mln

Liczba urodzeń: 388 tys.

Liczba zgonów: 414 tys.

Liczba ludności miejskiej: 23 mln

Liczba ludności wiejskiej: 15 mln

Powierzchnia Polski: 312 679 km²

Oblicz współczynnik urbanizacji.

$$(23\,000\,000 / 38\,400\,000) * 100\% = \mathbf{60\%}$$

Oblicz współczynnik przyrostu naturalnego.

$$(388\,000 - 414\,000) / 38\,400\,000 * 1000\text{‰} = \mathbf{-0,7 \text{‰}}$$

Oblicz gęstość zaludnienia.

$$38\,400\,000 / 312\,679 \text{ km}^2 = \mathbf{\text{ok. } 123 \text{ os/km}^2}$$

10. Podaj trzy czynniki mające wpływ na klimat Europy. (3 pkt)

Np. szerokość geograficzna, równoleżnikowy układ krain geograficznych, położenie pomiędzy Oceanem Atlantyckim a kontynentem euroazjatyckim, oddziaływanie ciepłego Prądu Północnoatlantyckiego, wysokość nad poziomem morza

11. W Wiedniu (48°N, 16°E) Słońce góruje. Oblicz długość geograficzną miejscowości X, jeśli w tym samym momencie jest tam godzina 14:20. (2 pkt)

Zapisz obliczenia.

W Wiedniu jest godzina 12:00.

14:20 – 12:00 = 2 godziny 20 minut = 140 minut

1° - 4 min

$$x = 35^{\circ}$$

x - 140 minut

$$16^{\circ}E + 35^{\circ}E = \mathbf{51^{\circ}E}$$

Odp. Długość geograficzna miejscowości X wynosi 51°E.

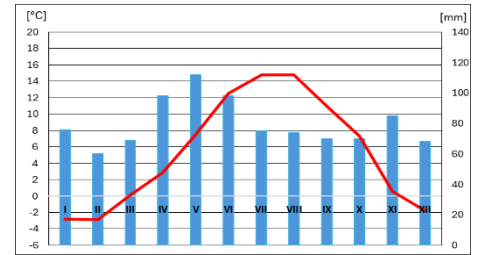
12. Korzystając z klimatogramu dla Andory określ czy zdanie jest prawdziwe czy fałszywe, wpisując P jeśli zdanie jest prawdziwe lub F jeśli jest fałszywe. (2 pkt)

Amplituda temperatury powietrza wynosi około 18°C. **P**

Lato w Andorze jest gorące, a zimą nie występują mrozy. **F**

Najwyższe sumy opadów występują wiosną i wczesnym latem. **P**

Najchłodniejszym miesiącem w roku jest grudzień. **F**

13. W Karpaczu (700 m n.p.m.) zanotowano temperaturę powietrza 5°C. Przyjmując przeciętny spadek temperatury wraz z wysokością wynoszący 0,6°C/100 metrów, oblicz jakiej temperatury można się spodziewać na Śnieżce (1603 m n.p.m.). (2 pkt)

Zapisz obliczenia.

$$1603 \text{ m} - 700 \text{ m} = 903 \text{ m}$$

$$x = 5,4^{\circ}\text{C}$$

$$0,6^{\circ}\text{C} - 100 \text{ m}$$

$$5^{\circ}\text{C} - 5,4^{\circ}\text{C} = -0,4^{\circ}\text{C}$$

$$X^{\circ}\text{C} - 903 \text{ m}$$

Odp. Na Śnieżce temperatura wynosi -0,4°C.

14. Podkreśl prawdziwe zdania dotyczące warunków klimatycznych Europy. (2 pkt)

Prąd Północnoatlantycki przyczynia się do ocieplenia klimatu Europy.

Zdecydowana większość Europy położona jest w strefie klimatów umiarkowanych.

Południowe krańce Grecji, Włoch i Hiszpanii położone są w strefie klimatów zwrotnikowych.

W klimacie kontynentalnym zimy są cieplejsze, a lata dużo chłodniejsze niż w klimacie morskim.

15. Zaznacz na poniższej mapie następujące obiekty geograficzne, wykorzystaj oznaczenia cyfr i liter: (16 pkt)

Wyspy:

1 – Gotlandia

2 – Majorka

3 – Korsyka

4 – Wyspy Owczce

Góry:

A – Ural

B – Pireneje

C – Skandynawskie

D – Apeniny

Morza:

a – Egejskie

b – Azowskie

c – Adriatyckie

d – Barentsa

Cieśniny:

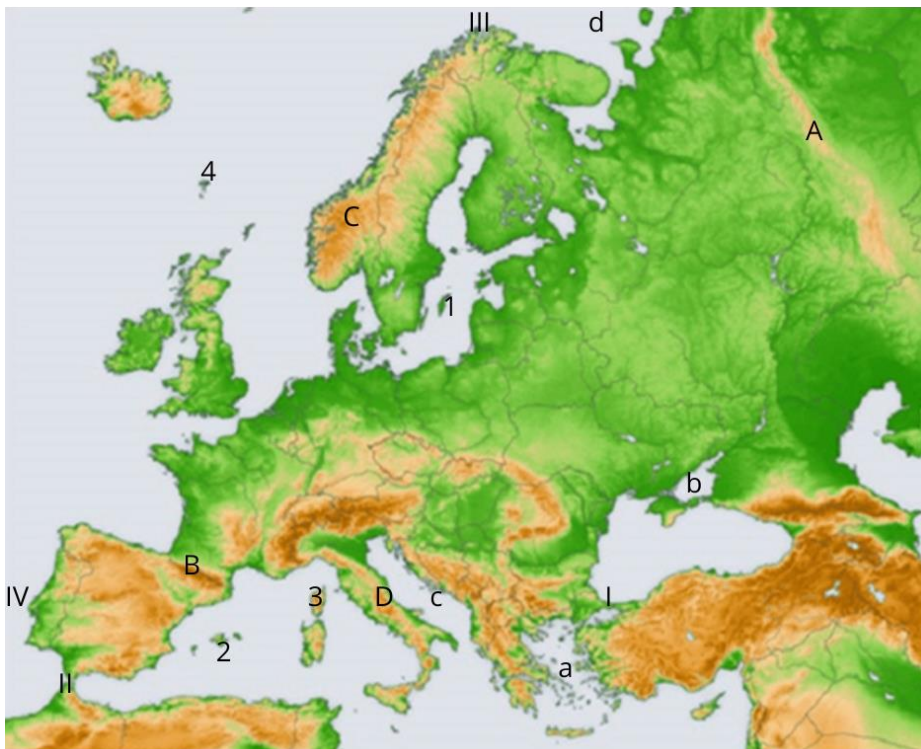
I – Bosfor

II – Gibraltarska

Przylądki:

III – Nordkyn

IV – Roca

16. Uzupełnij tabelę.

(7 pkt)

Szata roślinna	Formacja roślinna	Klimat	Przykład występowania
brzozy, sosny, buki, świerki	las mieszany	umiarkowany ciepły przejściowy	Kraków
niskie, krzewiaste zarośla	makia	podzwrotnikowy	Ateny
buki, klony, dęby	las liściasty	umiarkowany ciepły morski	Paryż
sucholubne trawy	step	umiarkowany ciepły kontynentalny	Saratów (Rosja)
mchy, porosty	tundra	okołobiegunowy	Narjan-Mar (Rosja)
świerki, jodły, sosny, modrzewie	tajga	umiarkowany chłodny	Rovaniemi (Finlandia)

17. Uzupełnij zdania

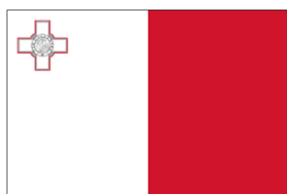
(4 pkt)

Terytorium państwa lub jego części ze wszystkich stron otoczone przez terytorium innego państwa to **enklawa**. W Europie są tylko dwa takie państwa. Przykładem jednego z nich jest **Watykan/ San Marino**.

Część terytorium państwa oddzielona od głównego obszaru i otoczona przez terytorium innych krajów to **eksklaw**. Przykładem jest **obwód kaliningradzki/królewiecki** (część Rosji oddzielona przez Litwę, Białoruś i Łotwę).

18. Do podanych flag dopisz nazwę państwa.

(6 pkt)

Malta

San Marino

Luksemburg

Lichtenstein

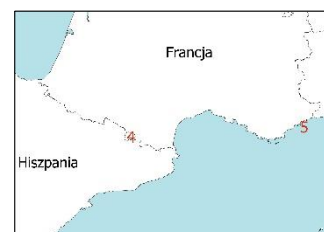
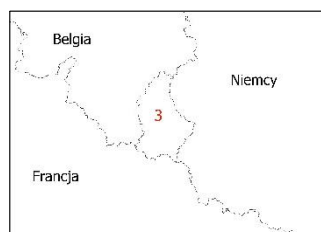
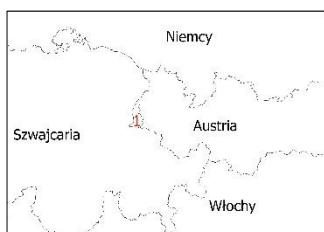
Andora

Watykan

19. Schematy przedstawiają styk granic różnych państw. Rozpoznaj państwa oznaczone cyframi 1 – 7.

(7 pkt)

1 – Lichtenstein

5 - Monako

2 – Malta

6 – San Marino

3 – Luksemburg

7 - Watykan

4 - Andora